

Motion till riksdagen 2012/13:K352

av **Gunnar Andrén och Mathias Sundin (FP)**

Den personliga integriteten

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag om hur den personliga integriteten ska värnas vid systematisk kartläggning av enskilda genom nyttjande av offentliga register.

Motivering

Under det gångna året har uppmärksammade diskussioner förekommit om den personliga integriteten. Det förtjänar nämnas de på senare tid omdiskuterade bilderna på en brittisk kunglighet in på bara kroppen och bilderna i Stockholm på en tunnelbanerånare. I s.k. sociala medier finns en kartläggning av enskilda, särskilt vid brott, som gör att polisens och andra myndigheters försiktighetsprincip framstår som närmast antik.

Riksdagen har beslutat om en särskild lag mot närgången fotografering, där sådan kränkning av den personliga integriteten blir brottslig om den inte motiveras av journalistiska motiv.

I det ledande svenska journalistorganet, Publicistklubben, förekommer en omfattande debatt om gränser för bevakningen av främst s.k. kändisar.

Det finns goda skäl att värna möjligheten att bevaka makthavare genom att söka efter uppgifter om dem i offentliga register av skilda slag.

Samtidigt finns ett legitimt intresse av att skydda den enskilde mot systematisk kartläggning av samma register av personer som inte har något annat syfte än att snoka i register där vanliga medborgare finns registrerade.

Listan över vilka register som den som vill kartlägga enskilda kan nyttja kan göras lång. I tidningen Journalisten 8–28 september 2011 redogör den kände Sveriges Radio-medarbetaren Björn Häger – en ytterst seriös och noggrann journalist, högt respekterad – för vilka offentliga register som kan nyttjas:

Fel! Okänt namn på

Ratsit.se – ett register där man kan söka på namn, gatuadress, ålder och ekonomiska förhållanden. Personnummer behövs inte, sökmöjligheterna är många och via en mindre avgift kan många uppgifter, även om maka eller make, erhållas, bl.a. bolagsengagemang.

Upplysning.se – här kan man få fram hela personnumret, vilka personer som är skrivna på samma adress.

Skatteverkets folkbokföring – som måste lämna besked om föräldrar, barn, föräldrars barn, maka eller make, vederbörandes föräldrar, svågrar, svägerskor, alltså i stort sett hela släkten.

Skatteverkets inkomstuppgifter – ger besked om taxerad inkomst, inkomst av rörelse, inkomst av kapital, betald fastighetsskatt (men inte vilken fastighet man äger, ingen uppgift som Skatteverket längre för), betald kyrkoavgift (som ger besked om samfundstillhörighet) och slutligen om en person överklagat taxeringsbeslut.

Tingsrätter skall ge besked om en person finns i dess register, om en person är dömd kan man gå vidare till målnummer och få reda på dom, domskäl, advokat och advokatkostnader.

Transportstyrelsens körkortsenhet i Örebro ger besked om en person har körkort och för vilka fordon.

Transportstyrelsens fordonsenhet i Örebro ger besked om vem som äger ett fordon, fordonsskatt, om man har parkeringsböter.

Centrala studiestödsnämnden i Sundsvall lämnar besked om eventuella studieskulder och var en person studerat.

Universitet eller högskola ger besked, via sitt Ladoksystem som registrerar alla akademiska poäng och examina, vilken utbildning en person har.

Skolan – har att lämna ut betyg som en person fått, även i mycket tidiga år.

Verket för högskoleservice ger besked om en persons gymnasiebetyg om vederbörande sökt utbildning på högskola/universitet.

Lantmäteriet i Gävle ger besked om en person äger fastighet, fång, köpe-skilling och eventuella delägare.

Bolagsverket i Sundsvall ger besked om alla bolag, aktiebolag, handelsbolag eller ekonomiska föreningar där enskilda har engagemang.

Statistiska centralbyrån i Örebro för ett centralt äktenskapsförordsregister.

Alla dessa uppgifter kan vara relevanta för att man skall kunna ge en korrekt bild av en offentlig person. Men systematisk kartläggning är också möjlig av andra skäl, av enskilda som inte har en aning om att det sker och där det ofta inte finns något relevant motiv för kartläggningen.

För att enskilda skall få reda på om kartläggning sker, vilket är lika relevant som att uppgifterna skall vara offentliga för t.ex. journalistisk användning, bör möjligheten prövas att den som blir eftersökt automatiskt underrättas om att det sker, en enkel sak genom nyttjande av modern datateknik.

Här skulle det också lätt kunna särskiljas vem som eftersöker en viss uppgift – om detta sker av journalistiska orsaker bör uppgiftseftersökarens identitet skyddas, vilket inte bör vara fallet om det handlar om rent snokande eller av kommersiella skäl.

Riksdagen bör se till att regeringen återkommer med förslag i ovannämnd riktning till värnet för den enskildes integritet och rätten att veta om kartlägg-

Fel! Okänt namn på

ning av en persons förhållanden sker utifrån de uppgifter som finns i offentliga register. Stöd bör kunna fås från Svenska Tidningsutgivareföreningen, Svenska Journalistförbundet och Publicistklubben, vilka har gemensamt intresse av att värna integriteten och samtidigt möjliggöra relevant information om politiska, ekonomiska, fackliga och andra inflytelserika människor i vårt land, däremot inte om – vilket brukar vara beteckningen för en vanlig Medel-svensson utan anspråk på och berättigade krav på att bli besparade offentlighet eller offentlig granskning, ”Nisse i Hökarängen”.

Stockholm den 5 oktober 2012

Gunnar Andrén (FP)

Mathias Sundin (FP)